

Ҳар бир инсон фаровонлиги учун!

Birgalikda ijtimoiy davlat saril!

Ўзбекистон Овози

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

t.me/uzbekiston_ovozi_gazetasi facebook.com/uzbekistonovozi instagram.com/uzbekiston_ovozi www.uzbovozi.uz info@uzbovozi.uz

№44

2024-yil

23-oktabr, chorshanba

1918-yil

21-iyundan chiqa boshlagan

ҲАР БИР МАҲАЛЛАДА ФАОЛ ТАРҒИБОТ

УЧРАШУВЛАР КЎТАРИНКИ РУҲДА ЎТМОҚДА

Наманган шаҳридаги уч фаввора хиёбони... Одам гавжум, атроф байрамона безатилган. Чироқлар нури билан сахна янада чиройли ва жалб қилувчи кўринишга келган. Мониторда депутатликка номзодларнинг расмлари, партиянинг логотипи, широрлари бирин-кетин кўрсатилмоқда. Ушбу тадбир Халқ демократик партиясининг тарғибот тадбири эди. Шу куни бутун хиёбон бўйлаб партия нафаси ўфуриб турди, энг муҳими, бу шукӯх иштирокчиларда катта қизиқиш уйғотди, яхши таассуротлар қолдирди. Хуллас, ушбу тадбир беш йилликнинг энг муҳим сиёсий кампаниясига алоҳида жўшқинлик, ранг-баранглик бағишлади.

Катта сахнага бошловчилар кириб келиши ва тадбир ташаббускори бўлган Халқ демократик партиясининг фаоллари, депутатликка номзодларини таклиф қилишиди. Байрамона кўтаринки кайфиятда турли соҳа вакиллари, жамоатчилик фаоллари, кексалар ва ёшлар иштирокида ўтган тадбирда Халқ демократик партиясининг сиёсий куч сифатида давлат ва жамият ҳаётида тутган ўрни, таъсири ҳақида сўз юритилди. ХДПнинг барча фуқаролар учун бирдек манфаатли мақсад ва гоъларини қамраб олган янги Сайловолди дастури кенг таништирилди.

Туғаётган ҳафтанинг якшанбаси мамлакатимиз янги тарихида муҳим саналар қаторидан ўрин олиши шубҳасиз. Аралаш сайлов тизими асосида бўлиб ўтадиган парламент сайловларида сайловчилар конституцион ҳуқуқларидан фойдаланган ҳолда овоз берадилар. Айна кунларда поёнига етаётган сайлов кампанияси даврида барча сиёсий партиялар аввал-бошданок етакчилик учун курашга дадил киришгани, сайловолди тарғибот-ташвиқот ишларини янги ва самарали шаклларда олиб боришга интилаётгани, ўз навбатида халқимизнинг сиёсий маданияти анча фаоллашгани қувонарли, албатта.

ОЧИҚ МУЛОҚОТ МАЙДОНИ

8

ТИЛ БИЛИБ, СИРЛАШИНГ ДУНЁЛАР БИЛАН

ҚОНУН УСТУВОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ВА ДАВЛАТ БОШҚАРУВИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ — АСОСИЙ МАҚСАДИМИЗ

Халқ демократик партияси қонун устуворлиги, ижтимоий тенглик ва инсон ҳуқуқларини таъминлаш, фуқаролар ҳамжиҳатлиги ва ижтимоий барқарорликни мустаҳкамлаш тамойилларига содиқлигини кўрсатиб келган. Бу йилги Сайловолди дастуримиздан ўрин олган гоъ ва ташаббуслар таг замирида ҳам электорат манфаатларига содиқликни, асосий тамойилларини қаттиқ ҳимоя қилиш руҳиятини англаш мумкин.

Хусусан, дастуримизда қонун устуворлиги, ижтимоий тенглик, инсон ҳуқуқларини таъминлаш ва фуқаролар ҳамжиҳатлигига алоҳида аҳамият қаратилган. Ушбу йўналиш партиянинг мамлакатда суд-ҳуқуқ тизимини ривожлантириш, фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва ижтимоий адолатни таъминлашга оид аниқ чора-тадбирларини белгилайди.

КЎЧМАС МУЛК БОЗОРИДА ВАЗИЯТ ҚАНДАЙ?

УЧРАШУВЛАР КЎТАРИНКИ РУҲДА ЎТМОҚДА

НАМАНГАН ШАҲРИДАГИ УЧ ФАВВОРА ХИЁБОНИ... ОДАМ ГАВЖУМ, АТРОФ БАЙРАМОНА БЕЗАТИЛГАН. ЧИРОҚЛАР НУРИ БИЛАН САҲНА ЯНАДА ЧИРОЙЛИ ВА ЖАЛБ ҚИЛУВЧИ КЎРИНИШГА КЕЛГАН. МОНИТОРДА ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАРИНИНГ РАСМЛАРИ, ПАРТИЯНИНГ ЛОГОТИПИ, ШИОРЛАРИ БИРИН-КЕТИН КЎРСАТИЛМОҚДА. УШБУ ТАДБИР ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ТАРҒИБОТ ТАДБИРИ ЭДИ. ШУ КУНИ БУТУН ХИЁБОН БЎЙЛАБ ПАРТИЯ НАФАСИ УФУРИБ ТУРДИ, ЭНГ МУҲИМИ, БУ ШУКУҲ ИШТИРОКЧИЛАРДА КАТТА ҚИЗИҚИШ УЙҒОТДИ, ЯХШИ ТААССУРОТЛАР ҚОЛДИРДИ. ХУЛЛАС, УШБУ ТАДБИР БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЭНГ МУҲИМ СИЁСИЙ КАМПАНИЯСИГА АЛОҲИДА ЖЎШҚИНЛИК, РАНГ-БАРАНГЛИК БАҒИШЛАДИ.

рига хизмат қиладиган ташаббуслар маъқул келганини, бепул маслаҳат берадиган "юридик клиника"лар тармоғини ривожлантириш кам даромадли фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини ҳимоя қилишда адвокатура ва юридик хизматларнинг ижтимоий мақбулликни таъминлашда ҳуқуқий ёрдам бўлиши ҳақидаги фикрларни маъқуллашди.

Шунинг билан бирга, йўлларда режалаштирилаётган таъмирлаш ишлари ва уларнинг давомийлиги ҳақидаги эълолни камида ўн кун олдин Интернет тармоғида жойлаштириш, йўл-транспорт соҳасида қонунийликни таъминлаш мақсадида ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум этиш муддатини қисқартириш имкониятидан фавқатгина бир мартаба фойдаланиш тартибини жорий этишга қаратилган таклифларга ҳам ижобий муносабатлар билдирилди.

СЎЗ — ТАДБИР ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Хусайн ТУРСУНБОВЕВ, партия фаоли:

– Йиғилишда айтилишича, Халқ демократик партияси Сайловолди дастурида фуқаро коммунал хизматлардан асоссиз ёки таъминотчининг айби билан узилган тақдирда таъминотчи томонидан фуқарога компенсация тўлаш тизимини жорий этишни таклиф қиляпти.

Мен кўп қаватли уйда тураман. Ҳар доим коммунал хизматлар билан шартнома тузаётганда шартномани, албатта, ҳижжа-лаб ўқиб чиқаман. Қарасангиз, ҳаммаси уларнинг фойдасига ёзилгандек. Тўлов кечиккан ҳар бир кун учун пеня белги-ланган. Мисол учун, ишлатилмаган электр энергияси пулини олдиндан тўлаймиз. Ҳатто 1000 сўм қарз бўлса ҳам дарров автоматик ўчирилади. Лекин мабодо ҳудудий электр тармоқлари корхонасининг айби билан ток ўчса-ю, музлатгичдаги озик-овқат маҳсулотларимиз айниса ёки электр энергияси босими кўпайиб кетиб, техникаларимиз куйиб қолса, компенсация тўланмайди. Ёки қишнинг изғирин кунлари газ узалиб, болалар шамоллаб қолса, шифохонага ётқишига тўғри келса бунинг учун ҳеч ким бадал пули бермайди.

Булар одатий кундалик ҳаётимизда тез-тез учрайдиган ҳолатлар. Шунинг учун "Ўзбекчилик, кел, арзимаган нарса учун дилхиралик қилмай", деймиз. Лекин бу

“

БАЙРАМОНА КЎТАРИНКИ КАЙФИЯТДА ТУРЛИ СОҲА ВАКИЛЛАРИ, ЖАМОАТЧИЛИК ФАОЛЛАРИ, КЕКСАЛАР ВА ЁШЛАР ИШТИРОКИДА ЎТГАН ТАДБИРДА ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ СИЁСИЙ КУЧ СИФАТИДА ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ ҲАЁТИДА ТУТГАН ЎРНИ, ТАЪСИРИ ҲАҚИДА СЎЗ ЮРИТИЛДИ.

Шоира ҲАСАНОВА, талаба:

– Ҳеч бир партиёга аъзо эмасман. Лекин сиёсатга қизиққаним учун ҳамма партиё-нинг дастури билан танишиб чиқдим. Бу йилги сайловлар анча фаол ўтади, деб ўй-лайман. Бугунги йиғилишда айтилган Халқ демократик партияси дастуридаги баъзи таклифлар менга маъқул келди. Ҳамма ўзига керагини олади. Мен ҳам ўзимга тааллуқли таклифларга кўпроқ эътибор қаратдим.

Дастурда машиналарнинг газ баллонла-рини олиб киришдан тортиб ундан фойда-ланишгача бўлган жараёнларни назоратга олиш ҳақида гап кетди. Бу жуда яхши таклиф назаримда.

Гувоҳи бўляпмиз, баъзи машиналарнинг газ баллонлари портлаб кетаяпти. Натиха-да одамлар вафот этяпти, қанчадан-қанча зарар келтириляпти. Бу назорат камлиги-дан, техника хавфсизлигига амал қилинма-ганидан, деб биланман.

Партиянинг йўлларда хавфсизликни таъминлашга қаратилган таклифлари кучга кирса йўлларда анча тартиб ва хавфсизлик таъминланган бўларди, менимча.

Мен йўллар хавфсизроқ бўлиши учун Халқ демократик партияси учун овоз бе-раман.

Нигора ОХУНОВА, ўқитувчи:

– Халқ демократик партиясининг дастурида бир қатор муҳим масалалар кўта-рилди, деб ўйлайман. Масалан, аёллар меҳнатига ихтисослаштирилган ишлаб чиқарувчи ташкилотлар қошида оилавий боғчалар фаолиятини йўлга қўйиш орқали корхонада ишловчи аёлларга шарт-шароит яратиш таклифи ҳаётий, деб биланман.

Замон тезлашиб кетди. Биргина эр-какнинг ишлаши баъзи вақтларда оилада молиявий қийинчиликлар бўлишини кўриб турибмиз. Бунинг устига юртимизда аёл-ларга бўлган эътибор ортиб бормоқда. Уларнинг билим олиши, касб эгаллаши рағбатлантирилмоқда. Шундай шароитлар яратилаётган паллада аёлнинг ишласдан уйда ўтириши ҳам тўғри эмас.

Партия илгари сураётган ташаббус боғ-ча ёшидаги фарзанди бор аёлларга ҳам ишлаш имконини кўпайтиришга хизмат қилади. Оилада ҳам аёл, ҳам эркак ишласа у оилада тўкинлик, фарзандлари келажаги учун яхши шароит таъминланади. Аёлнинг ишлаши оиладаги ижтимоий муҳитнинг барқарорлашишига ҳам олиб келади.

Шундан келиб чиқиб, сайловда мен Халқ демократик партиясини қўллаб-қув-ватлайман.

Мулоқотда партия электорати вакил-лари ҳам сўзга чиқиб, дастурдан ўрин олган таклифлар халқчил, ҳаётий эканини алоҳида эътироф этишди.

Юртимиз водийсининг бошқа вилоят-ларидан ҳам фаоллар, хайрихоҳларни жалб қилган оммавий тадбир давомида куй-қўшиқлар, рақс, хурсандчилик кайфи-яти ҳукм сурди. Қатнашчиларнинг сиёсий билимларини ошириш мақсадида қисқа савол-жавоблар викторинаси ўтказилди. Энг топқир иштирокчиларга тарғиботга қаратилган эсдалик совғалари берилди.

Тадбир якунида сайловларнинг аҳами-яти ҳақида, юрт келажаги ва ўз тақдирига бефарқ бўлмастик хусусида сўз юрити-либ, Халқ демократик партиясига, унинг номзодларига овоз беришга қақирқлар янгради.

Лазиза ШЕРОВА,
"Ўзбекистон овози" муҳбири.

Катта саҳнага бошловчилар кириб келишди ва тадбир ташаббускори бўлган Халқ демократик партиясининг фаоллари, депутатликка номзодларини таклиф қи-лишди.

Байрамон кўтаринки кайфиятда турли соҳа вакиллари, жамоатчилик фаоллари, кексалар ва ёшлар иштирокида ўтган тадбирда Халқ демократик партиясининг сиёсий куч сифатида давлат ва жамият ҳаётида тутган ўрни, таъсири ҳақида сўз юритилди. ҲДПнинг барча фуқаролар учун бирдек манфаатли мақсад ва ғояларини қамраб олган янги Сайловолди дастури кенг таништирилди.

Учрашувни партия етакчиси Улуғбек Иноятов кириш сўзи билан очди.

– Сайлов кампаниясининг энг қизгин даврига киришар эканмиз, ҳар бир инсон учун ижтимоий тенглик ва адолат тамойил-лари асосида муносиб яшаш шароитини яратиш, ижтимоий тафовутларни камай-тириш, муҳтожларга ёрдам бериш, камбағал-ликни қисқартириш, янги иш ўринлари ва даромад манбаини кўпайтириш бўйича сиёсатни мақсад қилганмиз. Ана шу мақ-садларга эришиш учун партия кейинги беш йиллик учун 10 та йўналиш, 15 та страте-гик қадамдан иборат устувор вазифаларни режалаштирган, — дея алоҳида таъкидла-ди У.Иноятов.

Залда гулдурас қарсақлар янгради. Ахир одаимлик, муҳтожларга мадад бў-лишни халқимиз ҳамиса қўллаб-қувват-лаган.

Тарғибот тадбирида сўзга чиққан фаол-лар, депутатликка номзодлар иштирокчи-ларни партия Сайловолди дастурида ил-гари сурилаётган ҳаётий ва илчил таклифлар билан таништиришди.

Қайд этилдики, партия аҳолини арзон уй-жой ва сифатли коммунал хизмат-лари билан таъминлаш, қурилиш соҳа-сида самарали назоратни кучайтириш, фуқароларнинг Конституция билан кафолатланган ҳар кимнинг уй-жойли бўлиш ҳуқуқини таъминлаш учун арзон уй-жойлар қурилишини кенгайтиришга қатъий ҳаракат қилмоқда. Янги Сай-ловолди дастурида "Ижтимоий турар жойлар тўғрисида"ги Қонунни қабул қилиш ташаббуси илгари сурилаётган бўлиб, унда аҳолининг ижтимоий ёр-дамга муҳтож қатламлари, жумладан, уй-жойсиз, яшаш шароити ўта оғир, ногиронлиги бўлган ёки оила аъзолари орасида ногиронлиги мавжуд аёллар, оилавий болалар уйлари битирувчилари учун ижтимоий турар жойлар қуришни белгилаш назарда тутилмоқда.

Шунингдек, сўзга чиққанлар қурилиш соҳасида жамоатчилик ҳамда давлат назо-ратини кучайтириш, қурилишларда яшил зона, мактаб, боғча, поликлиника, автоту-раргоҳ кабиларни инobatга олиш бўйича талабларни қонун даражасида қатъий белгилаш, бетартиб қурилишлар олдини олиши баробарида, қурилиш жараёнла-рини аҳолига ва атроф-муҳитга зарарсиз тартибда ташкил этишга ҳисса қўшиш муҳим масала эканини таъкидлашди. Пар-тиянинг бу борада илгари сураётган ғоя ва таклифларининг аҳамияти ҳақида тўхталиб ўтишди.

Янги сайловда Халқ демократик партия-си пешқадамлардан бўлишни, парламентда ва маҳаллий Кенгашлардаги депутатлик ўринларинларидан салмоқли қисмини эгал-лашни мақсад қилган. Бунинг учун партия-нинг тажрибаси ҳам, куч ва салоҳияти ҳам етарли экани наманганлик сайловчилар билан юзма-юз мулоқотда яна бир бор эъ-тироф этилди.

Сайловчилар, айниқса, аҳолининг ижт-имоий ҳимояга муҳтож қатлами манфаатла-

ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ВА ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАРИГА ОВОЗ БЕРИНГ!

ТАРҒИБОТ

ҲАР БИР МАҲАЛЛАДА ФАОЛ

Сайловга санокли кунлар қолди. Ўзбекистон Халқ демократик партияси томонидан тарғибот тадбирлари республикамизнинг барча ҳудудларида, аҳолининг кенг қатлами вакиллари орасида доимий равишда олиб борилмоқда. Хусусан, партиямиздан кўрсатилаётган номзодлар ва фаолларимиз маҳалла гузарлари, аҳоли турар жойлари, хонадонларда бўлиб, партия гоёлари, мақсадлари ва ўз олдига қўйган вазифалари билан таништирмоқда. Уйма-уй юриб олиб борилаётган тарғибот тадбирлари кенг аҳоли қатлами томонидан фаол қўллаб-қувватланмоқда.

Шундай тарғиботлардан бири Фарғона вилоятида бўлди. Унда Халқ демократик партиясидан 45-Заркент сайлов округидан Олий Мажлис Қонунчилик палатасига номзод Гуландом Асқарова, вилоят Кенгашига номзодлар Анвархон Набиев, Рўзибу Тўхтаматова, туман Кенгаши номзодлари Дилбархон Тўйчиева, Элёржон Ўлмасбеков, Махфузахон Темирова ва Жаҳонгир Умарбековлар партиянинг Сайловолди дастурларида илгари суриллаётган энг муҳим гоё ва ташаббусларни уйма-уй юриб сайловчиларга тушунтириб беришди.

Улар Фарғона вилоятининг Тошлоқ туманидаги "Гузэрбоши", "Найман", "Учолиш", "Чек", "Меҳнатобод", "Хўжаарик", "Қуйи Яккатут" ва "Сада" маҳаллаларида бўлиб, сайловолди ташвиқоти доирасида хонадонларда учрашувлар ўтказиб ўзларининг Сайловолди дастурини сайловчилар эътиборига ҳавола қилишди.

Халқ демократик партияси Бухоро туман Кенгаши депутатлигига номзод Алланазарова Дилноза туманнинг "Наврўз" маҳалласидаги фуқаролар хонадонларида бўлиб, партия Сайловолди дастуридан ўрин олган таклиф ва ташаббусларнинг мазмун-моҳиятини уларга етказди. У сайловчилар билан учрашувлар давомида дастурдаги таълим, соғлиқни сақлаш, ижтимоий ҳимоя, ҳуқуқ ва имкониятлар тенглиги йўналишларидаги мақсадлар ҳақида сўз юритиб, сайловчиларни сайловда фаол бўлиб, Халқ демократик партиясига овоз беришга чақирди.

Сурхондарё вилоят Қизирик туман Кенгаши масъуллари тумандаги "Янги кент" маҳалласида яшовчи аҳоли хонадонларида уйма-уй юриб партиянинг янги Сайловолди дастурида белгиланган мақсад ва вазифалар ҳақида атрафлича сўз юритиб, давлат ва жамиятни ривожлантириш, ҳуқуқлар ва имкониятлар тенглигини таъминлаш, кучли ижтимоий сиёсат юритишга оид кўплаб таклиф ва ташаббуслар илгари сурилгани тўғрисида батафсил тушунчалар бериб, фуқароларни сайловда фаол бўлишга чақирди.

Қашқадарё вилояти Китоб туманидаги 30-Қўшдарё сайлов округидан халқ депутатлари вилоят Кенгашига номзод Д.Ақбарова ва туман Кенгашига кўрсатилган номзодлар "Паландара" маҳалласидаги сайловчилар билан хонадонма-хонадон юриб учрашувлар ташкил этишди.

Учрашувда партиянинг стратегик 15 қадамдан иборат Сайловолди дастурида белгиланган ижтимоий тенглик ва ижтимоий адолат тамойилларини юзага чиқаришга қаратилган вазифалар ҳақида маълумот беришди.

Шунингдек, номзодлар барчани сайловда фаол иштирок этиб, Ўзбекистон Халқ демократик партияси ва унинг номзодларига овоз беришга чақирди.

Биз қуйида баъзи сайловчиларнинг бу йилги сайлов жараёнларига нисбатан билдирган фикрларини ҳам келтириб ўта-миз.

Хондамир ЭРКИНОВ, ижтимоий соҳа вакили:

— Бу йил парламент ва маҳаллий Кенгашларга сайлов бўлиши ҳақида ҳабарлар чиқа бошлагандан одамларнинг "сайлов бу йил бошқача бўлар экан", деган гаплари қулоғимга кўп чалинди. Бу ўз-ўзидан менда қизиқиш уйғотди. Шундан кейин партияларнинг тарғиботларини мунтазам кузатиб турдим. Очиғини айтмай, ростдан ҳам бу сайловга ҳамма партия яхши тайёрланганига амин бўлдим. Бир ўқиганимда сайловлар аралаш усулда бўлишини билиб, бу қанақа бўлар экан, деб ҳайрон қолгандим. Менда савол ҳам пайдо бўлди. Лекин Халқ демократик партиясининг тарғибот тадбирларида қатнашиб саволимга жавоб олдим. Партия вакиллари менга янги сайлов тизими ҳақида атрафлича тушунчалар беришди.

Ҳақ қаралса, аралаш сайлов тизими ростдан ҳам қизиқроқ ва биз учун янгилик. Янги нарсаларга одамлар қизиқади. Бу инсонга хос одат. Биз олдинги сайловларда фақат номзодларга овоз берар эдик. Ким кўпроқ овоз олса ўша депутат бўлар эди. Яъни, жуда содда тизим эди. Лекин энди партияларга ҳам овоз беришимиз керак. Табиийки, бунинг учун сайловчилар партиялар дастури билан танишади, уларнинг рўйхатида кимлар борлигига қизиқишади. Хуллас, жараён қизғин кечади. Партиялар йиққан овозига қараб парламентдан жой олади. Қайси партия қанча овоз йиққани, йиққан овозига неча жой олиши ҳамма учун қизиқ жараён. Кузатиб турсак, овоз бериш якунига етиб,

ҳисоблаб чиқилгандан кейин қайси партия кўпроқ жой олганини билиб оламиз.

Мен сайловда Халқ демократик партиясига овоз берман. Чунки уларнинг дастурларида оддий инсонлар ҳаётини яхшилашга қаратилган ташаббуслар жуда кўп.

Ақбар НУРМАТОВ, банк ҳодими:

— Менга ушбу сайловнинг энг ёққан томони сиёсий дебатлар бўлди. Жонли эфирда сиёсий партияларнинг ўз қарашлари ва гоёларини ҳимоя қилиб бир-бири билан кураш олиб бориши ҳаммага ёқмоқда. Бундай жараёнлар кўпроқ бўлса, одамларда сиёсий партиялар нимани тарғиб қилаётгани, нимани ваъда бераётгани ҳақида аниқ тасаввур пайдо бўлади. Бу жуда муҳим. Чунки биз сайловчилар қайси партияга овоз беришимизни шу орқали аниқлаб оламиз.

Ахир биз кўр-кўрона, "мана бу номзоднинг кўриниши яхши экан", ёки "мана шу партиянинг номи менга ёқти", деб овоз берадиган даврдан аллақачон ўтиб бўлди. Кўриб турибмиз, ҳамма йўналишда катта ислохотлар олиб борилмоқда. Шундай экан, биз сайловчилар ислохотларни қўллаб-қувватлашимиз учун ҳам фаол бўлишимиз, сиёсий ҳаётда нима бўлаётганини яхши англашимиз керак. Бунинг талаб қилмоқда.

Шахсан ўзим шу дебатларни қолдирмасдан кўриб бораяпман. Аиниқаса, Халқ демократик партиясининг чиқишлари менга кўпроқ манзур бўлмоқда. Уларнинг гоёси ҳаётга яқиндек, шу давр талабларига тўлиқ жавоб берадигандек таассурот уйғотди. Мен сайловда Халқ демократик партиясини қўллаб-қувватлайман.

Малоҳат ЮНУСОВА, уй бекаси:

— Тарғибот-ташвиқот жараёнлари қизғин кечмоқда. Партиялар сайловчиларни ўз томонига ўтказиш учун уйма-уй юрганга гувоҳ бўлдим. Улар маҳаллама-маҳалла, уйма-уй юриб одамларга ўзларининг дастурини тушунтириб беришмоқда. Партияларнинг бу фаоллиги одамларга ҳам маъқул келмоқда. Энди одамлар "Бизнинг овозимиз ҳам муҳим экан", деб айтиб юрибди. Партиялар ўзларининг дастурларини одамларга обдон тушунтириб беришмоқда. Нимани мақсад қилганликларини айтиб беришяпти.

Тан олайлик, уйма-уй юриш гоёси кўпчилликни фаол бўлишга ундамоқда. Чунки одамлар уйларида туриб партиялар сайловда нимани ваъда қилаётганини билиши мумкин. Бу кўчага чиқишга қийналиб қолган ёши катта кексаларимиз ёки бўлмаса тўшакка миҳланиб қолган одамлар учун ҳам аини мудоао.

Яқинда менинг уйимга Халқ демократик партияси вакиллари келишди. Улар ўз дастурларини менга эринмасдан тушунтиришди. Менга уларнинг гоёлари маъқул келди. Сайловда ҳам шу партияга овоз берман.

Элдор САЙДУЛЛАЕВ, талаба:

— Бу галги сайловолди жараёнлари янгича ёндашувлар, яхши ташаббуслар, жонли учрашувларга бой бўлмоқда. Яқинда вилоятимизда Халқ демократик партиясининг жуда катта тадбири бўлиб ўтди. Партия вакиллари Сайловолди дастурини содда ва раван тилда йиғилганларга таништирди. Бу кўпчилликда яхши таассурот уйғотди. Шахсан ўзимда ҳам. Шундан бери Халқ демократик партиясига овоз бериш ҳақида ўй-ляялман.

Тўғриси, очик осмон остида, унчалик кўп одам йиғилганини ҳали кўрмаганман. Баъзи-баъзида терма жамоа ўйнаётганда футбол стадионларимизда шунча одам йиғилади.

Сайловчилар билан юзма-юз, очик мулоқот муҳитидаги бундай форматдаги учрашув биринчи марта бўлди, назаримда. Бу жуда яхши ташаббус, деб ўйлайман. Минг-минглаб инсонлар бир жойда йиғилиши, мамлакат тараққиётига хизмат қиладиган сайловнинг моҳиятини англаши, ўзларини шу жараённинг ажралмас қисми сифатида билиши менимча катта воқелик.

Уша учрашувда иштирок этган фуқаро сифатида айтишим мумкинки, бу бизни жипслашишга, сайловчи сифатида масъулиятли бўлишга чорлади.

Ҳаммангизни сайловда фаол бўлишга чақираман.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси учун ҳар бир сайлов халқимизга хизмат қилиш имкониятидир. Барча сайловчиларни партиямизнинг дастурлари билан яқиндан танишишга, бизни қўллаб-қувватлашга ва албатта, сайловда фаол иштирок этишга чақирамиз!

» Яқинда менинг уйимга Халқ демократик партияси вакиллари келишди. Улар ўз дастурларини менга эринмасдан тушунтиришди. Менга уларнинг гоёлари маъқул келди. Сайловда ҳам шу партияга овоз берман.

Кўчмас мулк бозорида ВАЗИЯТ ҚАНДАЙ?

МАРКАЗИЙ БАНКНИНГ 2024 ЙИЛ I ЯРИМ ЙИЛЛИК УЧУН МОЛИАВИЙ БАҚҚАРОРЛИК ШАРҲИДА МАЪЛУМ ҚИЛИНИШИЧА, МАМЛАКАТИМИЗДА УЙ-ЖОЙ НАРХИ ЮҚОРИЛИГИЧА ҚОЛМОҚДА. КЎЧМАС МУЛК БОЗОРИДА НАРХЛАР ИШ ҲАҚИГА НИСБАТАН 1,8 БАРАВАР ТЕЗРОҚ ЎСМОҚДА ВА БУ КЕЛАЖАҚДА НАРХЛАРНИНГ ПАСАЙИШИ ХАВФИДАН ДАЛОЛАТ БЕРАДИ, ДЕБ ҲИСОБЛАЙДИ РЕГУЛЯТОР.

ШУ БИЛАН БИРГА МИЛЛИЙ ВА ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРДА УЙ-ЖОЙ НАРХЛАРИНИНГ ЎСИШ СУРЪАТЛАРИДАГИ ФАРҚ ҲАМ ОШГАН. БИРИНЧИ ЯРИМ ЙИЛ ЯКУНИДА МИЛЛИЙ ВАЛЮТАДАГИ КЎЧМАС МУЛК 2023 ЙИЛНИНГ ШУ ДАВРИГА НИСБАТАН 44 ФОИЗГА, ДОЛЛАРДА ЭСА 23 ФОИЗГА ҚИМ-МАТЛАШГАН.

Уй-жой нархлари нофундаментал омиллар (реал иқтисодий шароитлар билан боғлиқ бўлмаган) туфайли юқори даражада шаклланишда қурилиш-монтаж ишлари нархлари ортининг таъсир даражаси камайиб бораётгани кузатиляпти. Хусусан, қурилиш ҳажмининг ЯИМга нисбати 2024 йил I ярим йиллиги якунида 14 фоизни ташкил этиб, 2023 йилнинг мос даврига нисбатан қарийб 0,5 фоиз бандга камайган. Шунингдек, 2024 йил 1 июль – 2023 йил 1 июль давр оралиғида қурилиш-монтаж ишлари нархи 4 фоизга ўсган. Юқори уй-жой нархлари юқори талабни ва кўчмас мулк бозорида мавжуд таклиф номуаносиблигини сақлаб қолади.

Марказий банк юқори баҳоланган уй-жой нархларидаги тузатишлар хавфи сақланиб қолишини, яъни, реал иқтисодий омилларни ҳисобга олган ҳолда фундаментал, объектив қийматга яқинроқ бўлган уй-жой нархининг янада барқарор даражага тушиши эҳтимолини назарда тутмоқда. Айни ҳоғда уй-жой нархларининг ҳозирги ўсиши барқарор эмаслиги ва келажақда уларнинг янада мувозанатли даражага қай-

тиши эҳтимоли борлиги ҳақида огоҳлантирмоқда.

Жорий йил 1 июль ҳолатига кўра, уй-жой нархлари йиллик ўсиш суръатининг ижара ҳақининг ўсиш суръатига нисбати 3,4 ни ташкил этди. Ўз навбатида 2024 йил II чорагида уй-жой нархлари ва ижара ҳақлари йиллик ўсиш суръатларининг ўзаро нисбати пасайган бўлса-да, ушбу кўрсаткич юқори ҳисобланади. Бунинг сабаби шундаки, уй-жойга инвестиция сифатида қарайдиган кўчмас мулк бозори иштирокчилари ижара даромадидан кўра нарх ўзгаришидан кўпроқ фойда кутмоқда.

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистоннинг демографик кўрсаткичлари кўчмас мулк бозорида юқори талабнинг сақланиб қолишини кўрсатмоқда. 2024 йилнинг I ярим йиллиги якунига кўра, Ўзбекистоннинг доимий аҳолиси йиллик ҳисобда 2,1 фоизга ошиб, 37,1 миллион кишини ташкил этган.

Бироқ кўчмас мулк бозоридаги фаоллик биров камайган. Биринчи ярим йилликда нотариал идораларда кўчмас мулк олди-сотдиси бўйича 160 мингта битим тузилган ва бу кўрсаткич 2023 йилнинг шу даврига нисбатан 3,3 фоизга камайган.

Уй-жой бозоридаги фаолликнинг пасайиши аҳолининг харид қобилияти даражаси билан боғлиқ бўлиши мумкин, дея қайд этади Марказий банк. Бундан ташқари, биринчи ярим йил якунларига кўра, хар минг кишига тўғри келадиган ипотека кредити олувчилар сони 10 нафарни ташкил этган. Бу 2023 йилга нисбатан 9 фоизга кўп. Ипотека кредитига эга аҳолининг паст улуши келажақда ипотека кредитлашни кенгайтириш ҳисобига кўчмас мулк бозорида кўшимча талабни юзага келтириши мумкин.

Шу ўринда алоҳида таъкидлаш лозимки, кредитга уй-жой сотиб олиш бирмунча қийинлашган. Аҳоли учун ипотека уй-жойлари мавжудлиги биров камайган. Уй-жой нархининг ошиши фониди биринчи ярим йилликда берилган ипотека кредитлари ҳажми ошган. Бундай кредитларнинг бир кишига ўртача ҳажми 2023 йилнинг шу даврига нисбатан 25 фоизга ошиб, жорий йилнинг биринчи ярмида берилган ипотека кредитлари бўйича ўртача тортилган фоиз ставкаси 19,7 фоизни ташкил этган. Бу 2023 йилнинг шу даврига нисбатан 1 фоиз пунктга юқори ҳисобланади.

Ипотека кредитлаш ҳажмининг ўсиши, шунингдек, кредитлар қисқароқ муддатга берилди бошлагани сабабли (банкларда ўртача тўлов муддати 18 йилдан 17 йилгача қисқарди) ойлик ипотека тўловлари 22 фоизга ошган. Мамлакатда иш ҳақи ҳам ошган бўлса-да, ипотека тўловларининг ўсиши даромадлар ўсишидан тезроқдир. Бу омиллар қарз олувчиларнинг тўлов ҳамда ипотека ёрдамида уй-жой сотиб олиш қобилиятини камайитириши мумкин.

Хулоса шунки, мамлакатимиз аҳолисининг уй-жой сотиб олиш қобилияти индекси пасайиб бормоқда.

Маълумот учун, аввалроқ Марказий банк Ўзбекистон ҳудудларида аҳолининг ўртача иш ҳақи ва уй-жой нархларини таққослаган эди. Энг қиммат уй-жойлар Самарқанд вилояти ва Тошкент шаҳрида кузатишган. Деярли барча ҳудудларда аҳолининг харид қобилияти ёмонлашган.

ЖАҲОН БАНКИ:

Ўзбекистон учликка кирди

Жаҳон банки томонидан Европа ва Марказий Осиё минтақаси иқтисодиёти бўйича ҳисобот эълон қилинди. Ҳисоботда таъкидла-нишича, бир қатор инқирозлардан сўнг ушбу минтақадаги ривожланаётган мамлакатларда иқтисодий ўсиш барқарорлашаётганига қарамадан кўрсаткичлар 2000 йиллар бошига нисбатан анча паст даражада қолмоқда.

Жаҳон банки 2024 йилда Европа ва Марказий Осиё минтақасида ЯИМнинг энг юқори ўсиши Грузия, Тожикистон ва Ўзбекистонда кузатилаётганини қайд этган.

Прогнозларга кўра, 2024 йилда Европа ва Марказий Осиё минтақасида иқтисодий ўсиш 2023 йилдаги 3,5 фоиздан 3,3 фоизгача секинлашиши, 2025 йилда эса бу кўрсаткич 2,6 фоизгача тушиши тахмин қилинган эди.

Жаҳон банки минтақа мамлакатлари юқори даражадаги инфляция, Россиянинг Украинага бостириб кириши оқибатлари ва Европа Иттифоқида, минтақанинг асосий экспорт бозорида иқтисодий фаоллик даражасининг секин ўсиши ортидан юзага келган сўнгги шокларни муваффақиятли енгиб ўтганини қайд этди.

Ҳозирда Европа ва Марказий Осиёнинг ривожланаётган мамлакатларида иқтисодий ўсиш учун асос иш ҳақининг ошиши, аҳолига давлат тўловлари ва инфляциянинг секинлашуви таянувчи хусусий истеъмол бўлиб турибди.

Пул ўтказмалари оқими ҳам Covid-19 пандемияси бошланишидан олдинги кўрсаткичлардан ошган. Келтирилишича, ўтказмалар Ғарбий Болқон, Жанубий Кавказ ва Марказий Осиё мамлакатларида иқтисодий ўсишга маълум даражада ҳисса қўшмоқда. Шунингдек, 2025 йил бўйича қилинаётган прогнозлар Ўзбекистон ялпи ички маҳсулотнинг 5,8 фоизга ўсиши ҳисобига минтақада иқтисодий ўсиш кўрсаткичлари бўйича етакчи ўринга чиқиш мумкинлигини кўрсатмоқда.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ
тайёрлади.

АҲОЛИНИНГ ҚАРЗ ЮКИ ДАРАЖАСИ АНИҚЛАНДИ

2024 йил 12-24 июль кунлари Марказий банк томонидан аҳолининг жами қарз юки даражасини аниқлаш мақсадида навбатдаги сўровнома ўтказилган. Ушбу сўровномада Ўзбекистоннинг барча ҳудудларидан жами 2 минг 503 нафар респондент иштирок этган. Сўровномада аҳолининг банк ва банкдан ташқари манбалар орқали юзага келган қарз мажбуриятлари ҳисобга олинган. Сўровномада оила аъзолари сони 4 ёки 5 кишидан иборат бўлган респондентларнинг улуши 50 фоиз бўлиб, асосан молия, таълим, қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш ва бошқа соҳаларда фаолият юритадилар.

Доимий меҳнат фаолияти бўйича ўртача ойлик даромади 12 миллион сўмгача бўлган респондентларнинг улуши 75 фоизни ташкил этган. Шунингдек, жами респондентларнинг тўртдан бир қисми кўшимча даромад манбаига эга. Уларнинг 77 фоизига 6 миллион сўмгача қўшимча даромади мавжудлиги қайд этилган. Шунингдек, респондентларнинг 80 фоизи ўзи ёки оила аъзоларидан бирида банк ёки банкдан ташқари кредит ёки қарз мажбуриятлари борлигини баён этишган. Бундан ташқари, 72 фоизи банклардан қарздорлигини маълум қилган.

Респондентлар томонидан банк ва банкдан ташқари кредит ва қарз мажбуриятлари асосан уй-жой сотиб олиш ёки таъмирлаш, автомобиль ва истеъмол товарларини харид қилиш мақсадида жалб қилинган. Ўз навбатида 27 фоизда банк ёки банкдан ташқари қарз мажбуриятлар бўйича ойлик тўлов миқдори 6 миллион сўмдан камлиги қайд этилган. Сўндириш муддати 5 йил ва ундан юқори бўлган узоқ муддатли қарз мажбуриятлари 31 фоизни, 2-3 йиллар оралиғида сўндирилиши

керак бўлгани эса 26 фоизни ташкил этмоқда.

Респондентларнинг 64 фоизи кредит ёки қарзларни ўз вақтида қайтаришда қийинчиликларга дуч келаётганини яширмаганлар. Шунингдек, қарз мажбуриятларига эга респондентларнинг 46 фоизи кейинги олти ой давомида тўлов қобилиятининг яхшиланшини, 42 фоизи ўзгармаслигини куттишмоқда. Галдаги ярим йил ичида ўзи ёки оила аъзолари кредит ёки қарз олишни режалаштирмаётган респондентлар 60 фоиздан ошқидир. Аксинча, шу муддат давомида кредит ёки қарз олишни режалаштирган респондентларнинг 44 фоизи уй-жой сотиб олиш ёки таъмирлаш, шунингдек, автомобиль харид қилишни кўзламоқда. Банкдан қарздор респондентларнинг банкдан ташқари қарз мажбуриятларини ҳам ҳисобга олган ҳолдаги жами ўртача қарз юки даражаси 73 фоизни ташкил этган. Қарз юки даражаси тақсимотига кўра, банкдан қарздор респондентларнинг тўртдан бир қисмида қарз юки даражаси 80 фоиздан юқори шаклланиган.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

ТИЛИМ-ТИЛИМ БЎЛМАС ТИЛИМ

Тилнинг ҳаётимиздаги ўрни ва аҳамияти ҳақида сўз кетганда Расул Ҳамзаатовнинг «Менинг Доғистоним» асаридидаги бир парча ёдимга келаверади. Ўз юртини ташлаб, ўзга юртда яшаётган расом ҳақидаги ҳикоя жуда таъсирли баён этилган. Адиб Парижда ўша расомни учратиб, у билан анча вақт сўхбатлашади ва юртига қайтгач, расомнинг онасига фарзанди тўғрисида гапириб беради.

“Шунда бирдан онаси сўраб қолди:

– Сизлар аварча сўзлаш-динглари?

– Йўқ, биз таржимон ёрдамида гаплашдик. Мен русча гапирдим, у французча.

Она юзига қора чодрасини туширди. Уйнинг томига ёмғир томчиларди. Биз Аваристонда ўтирдик. Эҳтимол, ҳозир дунёнинг нариги четидидаги Париж шаҳрида Доғистоннинг адашган ўғли ҳам ёмғир томчилари овозини тинглаётгандир. Узоқ жимликдан кейин она деди:

– Расул, сен янглишибсан, менинг ўғлим аллақачон ўлган экан. Агар менинг ўғлим ҳаёт бўлганида, авар онаси ўргатган тилни унутмаган бўларди”.

Ҳа, тилни унутиш – ўзликни унутиш, илдиздан узоқлашиш

эканини шу бир парча орқали хис этганман.

Этибор беринг-а, биз санокли сўзларгагина «она» сўзини қўшиб ишлатамиз: она табият, она ватан ва она тили. Шундай экан, она тилига ҳурмат ҳам онага бўлган ҳурмат-у эъзозга яқин бўлиши керак.

Бугун оралиқда ўша авар онанинг, ўша расомнинг ҳолига тушганлар борми-йўқми, билмайман. Бироқ она тилига ҳурмат ҳали мақтангулик даражада эмаслиги барчага яхши аён.

Хўш, нима қилмоқ керак?

Бу соҳада бажариладиган ишлар, қабул қилинадиган расмий ҳужжатлар ўз йўлига. Кўп нарса сиз-у бизга боғлиқ. Ўзгаришни ўзимиздан бошлашимиз керак. Айтайлик, мен «обед»ни «тушлик» десам, сиз кулмасангиз, сиз «линейка»ни «чизгич» десангиз, мен кулмасам, балки секин бўлса-да, ўзгариш бўлар...

Хуллас, тилимиз тилим-тилим бўлмас... Ҳар ҳолда, мен шунга ишонаман, ишонгим келади доим.

Алишер АСАТУЛЛАЕВ,
Иқтисодий ва молия
вазирлиги ходими,
«Маърифат»
тарғиботчилар жамияти
аъзоси.

21 OKTABR – ЎЗБЕК ТИЛИГА ДАВЛАТ ТИЛИ МАҚОМИ БЕРИЛГАН КҮН

Чақалоқ дунёга келиб, илк эшитгани - онасининг меҳру муҳаббатга тўла алласи ҳисобланади. У она алласини мурғак вужуди билан тинглаб, жажжи юрагига сингдиради, бор шуури билан ҳазм қилиб, миллионлаб томирларига жо айлайди. Ҳаётга келиши билан илк эшитган гўзал қўшиқ - она алласи билан болада ота-онасига нисбатан меҳру оқибат, атрофдагиларга ҳурмат-эҳтиром, Ватанга муҳаббат пайдо бўлади.

Тил биллиб, сирлашинг дунёлар билан

Эзгу иш ва яхшилик қилиш иштиёқи билан яшайдиган одам сифатида шаклланади. Бир ёшга етиб, тили чиқа бошлагач, илк айтган сўзи ҳам дунёдаги энг чиройли калом – меҳр кўеши балкиб турган «ОНА» сўзи ҳисобланади. Энг муҳими, бола вояга етгани сайин онасига, она тилига, Ватанга - ота маконга бўлган садоқати ошиб бораверади. Шунинг учун она тилимизни онамиздек, ота маконимизни отамиздек, элу улусни жигарларимиздек яхши кўрамиз, севамиз, қадраймиз!

Тил бор экан – миллат бор, унинг келажиги бор. Бинобарин, тил бойлиги, жозибаси бус-бутун келгуси авлодларга етиб бориши учун зиёлиларимиз, олим шoirларимиз ўз асарлари билан ҳисса қўшган бўлса, халқимиз хоҳиш-иродаси, буюк донолиги ва ижодкорлиги билан шеваулар лаҳжалари ила бу бебаҳо бойлиқнинг боқийлигини таъминлаб келган.

Араб тили грамматикасини яратиб, бутун араб дунёсига «Жаруллоҳ», яъни, Аллоҳнинг қўшиси, дея шарафланган аллома Махмуд Замашшарий бизнинг аждодимиз эди. Бугун ҳам араблар бобомиз асос солган араб тили грамматикаси асосида ўз тилларини ўрганишмоқда. Яна бир бобомиз – Абу Райхон Беруний ўз она тилидан ташқари араб, форс, юнон тилларини ҳам жуда яхши билган. У ҳукмдор Махмуд Газнавий билан Ҳиндистонга боргач, ҳиндларнинг бой тарихи, урф-одат ва аънаналари, ўзига хос фалсафаси билан яқиндан танишиш мақсадида санскрит тилини ўрганган. Бу «Ҳиндистон» ва бошқа бир нечта асарларнинг яратилишига сабаб бўлган. Махмуд Қошғарийнинг она тилига бўлган меҳру муҳаббати дунёга машҳур асар - "Девони луготит турк"ни вужудга келтирди. Қошғарий бобомиз ҳозирги Евроносиё кенгликларидаги туркий халқлар яшайдиган улкан худудни кезиб, қадимий турк тилининг нақадар улғувор эканини бундан минг йиллар муқаддам исботлаб берганди. Бу асарда бобомиз турк тилининг шева ва лаҳжаларини ўрганиш билан бирга уруғлар, қабилалар,

элу элатлар, уларнинг тарихи, маданияти, урф-одат ва аънаналари, эртак ва афсоналари, қўшиқ ва яллалари ҳақида жуда бой маълумот қолдирган.

Илм тили - араб, сиёсат тили - форс, оддий халқ ва ҳарбийлар тили турк бўлган даврда яшаган Низомиддин Мир Алишер Навоий илмий-адабий ва сиёсий саҳналардан четга сурилган, ўша давр зиёлилари томонидан камситилган тилимизнинг шуҳратини ўз ақлу закоси билан оламга ёйди. Алишер Навоий "Муҳокамат-ул луғат-тайн" асари билан туркий (ўзбек) тилининг бойлигини, фасоҳатини намён этиб, тилимизни инжу жавоҳирга тўла уммон эканини исботлаб берди. Энг муҳими, беназир ижодкор бебаҳо ва тенгсиз асарларни ўз она тилида битиб, тилимиз имкониятлари қандай чексиз эканини нодир битиклари асосида кўрсатди.

Навоий ўз асарларида тил мавзусига кўп мурожаат қилади. Масалан, "Кўнги маҳзаннинг қулғи тил ва ул маҳзаннинг қалитини сўз бил!" ёки "Тилинг била кўнгилингни бир тут, кўнглинг тили бир киши айтган сўзга бут!" каби фикрларида минг бир маъно жамланган. Навоий сўзнинг нақадар қудратли кучга эгалиги ва ҳаттоки ўн саккиз минг олам яратилишига сабаб бўлгани ҳақида "Ҳайрат-ул Аброр" асарида шундай дейди:

Сўз гўҳариға эрур онча шараф, Ки, бўла олмас анга гавҳар садаф.

Ёки миллатни, ёшларни илму зиёга чорлаган жадидларимизни олиб кўрайлик. Улар она тилидан ташқари рус, араб, форс, инглиз, немис ва француз тилларини билишган, аммо мамлакат тараққиётида она тилининг устунлиги ҳал қилувчи аҳамият касб этишини назардан четда қолдирмаганлар.

Биз ана шундай буюк инсонлар авлоди эканимизни унутмаслигимиз, она тилини севган ҳолда ўзга тилларни ўрганиш бобида аждодлардан ўрнак олишимиз керак.

Шу мақсадда бугун таълим тизимимизда эътироф этишга арзийдиган ислохотлар

амалга ошириляпти. Хорижий тилларни билиши, уни ўрганишни истовчи ёшлар сони ортиб бормоқда. Уларга сабоқ берадиган ўқитувчилар ҳам ўз она тилидан ташқари бирор хорижий тилни билган ва сертификатга эга бўлган педагог-ўқитувчилар сонини оширишга катта эътибор берилмоқда, уларни моддий рағбатлантириш мақсадида ойлик маошларига қўшимча равишда устамалар белгиланмоқда.

Самарқанд давлат чет тиллар институти ўз нуфузи билан хорижий тил ва адабиёт ўқитувчилари тайёрлайдиган олий таълим муассасалари орасида етакчи ўринлардан бирида туради. Бугунги кунда институтда 8 та факультет, 25 та кафедра фаолият кўрсатмоқда. Шундан 21 та кафедра профессор-ўқитувчилари талабаларга хорижий тил ва адабиёт бўйича дарс ўтишади. Институтда бакалавр таълим йўналишлари сони 19 тани, магистратура мутахассисликлари сони 16 тани ташкил этади.

Ҳозирги кунда институтда 11 та хорижий тил (инглиз, немис, француз, испан, итальян, рус, корей, япон, хитой, араб ва турк тиллари) асосий чет тили сифатида, 11 та хорижий тил (инглиз, немис, француз, испан, итальян, корей, япон, хитой, араб, турк ва форс тиллари) иккинчи чет тили сифатида ўқитиб келинмоқда.

Бундан ташқари, институтнинг 4 та тил ўқитиш ўқув марказида ёшларга хорижий тиллар ўргатиб келинмоқда. Бу ўқув марказларида янгича таълим дастурлари асосида дарс ва машғулотлар ўтиш йўлга қўйилган.

Бизга фахр бағишлайдиган жиҳат шуки, олийгоҳимизда таълим олган малакали ёш кадрларимиз турли хорижий компаниялар, сайёҳлик фирмаларида гид-таржимон ва бошқа шу каби касбларда ишлашмоқда. Доно аждодларимиз "Тил билган - эл билди" деганидек, институт талаба-ёшлари ва профессор-ўқитувчилар қадим Самарқандда ўтказилаётган турли нуфузли халқаро анжуман ва тадбирларда дунёнинг турли

мамлакатларидан ташриф буюрган мартабали меҳмонларга таржимонлик қилишмоқда. Анжуманларда сўзга чиққан иштирокчилар нутқини ўнлаб тилларда синхрон таржима қилишмоқда.

Хорижий тил ва адабиётни ўрганиш ва тадқиқ этиш борасида ҳам салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Жаҳон адабиётидаги дурдона асарларни ўзбек тилига таржима қилиш, ўзбек адабиётининг нодир намуналарини чет тилларига таржима қилиш билан боғлиқ лойиҳалар устида ҳам иш олиб берилмоқда. Бугун таҳсил давомида талаба-ларимиз бир эмас, камида иккита хорижий тилни мукамил эгалламоқдалар.

Вилоятимизнинг олис худудларидаги умумтаълим мактабларида таҳсил олаётган ўқувчиларнинг олий таълимга қизиқишини ошириш ва чет тили ўқитувчиларга методик кўмак бериш мақсадида йил давомида профессор-ўқитувчилар томонидан тегишли мактабларда турли маҳорат машғулотири ташкил этилмоқда. Мактабларнинг чет тили фани ўқитувчилари тажриба алмашиш қамрови ва самарадорлиги ошмоқда. Бу эса қишлоқлардаги ўқувчи-ёшларнинг тил ўрганишига бўлган имкониятларини кенгайтирмоқда.

Институтимиз чет тилларини ўргатишга ихтисослаштирилган бўлса-да, ёшларимиз, аввало, ўзбек тилининг чинакам қудрати ва жозибасини чуқур ҳис қилмоқликлари учун бу йўналишдаги ўқув-ташқилий ишларни такомиллаштириш масаласига устувор эътибор қаратиб келинмоқда. Шунинг учун ҳам талабаларимиз ўзбек тили ва ўзбек адабиёти фанларида фаол ҳамда зукко. Зеро, она тилимизга муҳаббат - бу ўзлимизга, қадриятларимизга бўлган юксак ҳурматдир. Ўзга тилларни илмий асосда ўрганиш, дунё билан бўйлашиш эса она тилини пухта билиш ва уни қадрлашдан бошланади.

Баҳодир HOЛИҚОВ,
Самарқанд давлат чет тиллар институти ректори.

БИЗНЕСНИНГ ИЖТИМОЙ МАСЪУЛИЯТИ

Гулноза САТТОРОВА,
Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан Қонунчилик палатасига номзод:

Эътироф этиш керакки, Асосий қонунимизда Ўзбекистон ижтимоий давлат экани алоҳида белгиланган бўлиб, бу соҳадаги сиёсатнинг устувор йўналишлари фуқароларнинг меҳнат қилиш ва ишсизликдан ҳимояланиш, дам олиш, соғлиқни сақлаш, таълим ва ижтимоий таъминот олиш каби ҳуқуқларини тўла-тўқис рўёбга чиқаришга қаратилган.

Бугунги кунда ижтимоий сиёсат эҳтиёжманд қатлам вакилларига фақатгина моддий ёки пул шаклида ёрдам кўрсатишдангина иборат бўлмай, балки мамлакат ижтимоий инфратузилмаларининг барқарор ишлашини кафолатлаш, бу соҳада самарали давлат ва жамоат бошқарувини амалга ошириш, ишсиз фуқароларни иш билан таъминлаш, уларни тадбиркорлик фаолиятига жалб қилиш, аҳоли учун ҳар томонлама қулай яшаш шароитларини яратиш масалаларини қамраб олади. Бир-бирига узвий боғлиқ бу жараёнларни ҳуқуқий тартибга солиш соҳада қонунчилик, инсонпарварлик, адолат тамойилларининг амалий тасдиғини таъминлаш хизмат

— Ижтимоий давлат моҳиятини ҳар бир инсон жамиятда тенглик ва адолат тамойиллари асосида муносиб яшаш шароити яратилганига қараб англайди, ҳис қилади. Ушбу мақсад Конституция даражасида мустаҳкамланиши давлатнинг иқтисодий, таълим, фан, соғлиқни сақлаш, маданият, экология соҳаларида ижтимоий мезонлар устуворлигини таъминлашига тўртки беради.

қилади.

Ижтимоий давлатга хос бўлган яна бир муҳим белги - бу ижтимоий масъулиятли бизнес ҳисобланади.

Ижтимоий муаммоларни ҳал этишда, ижтимоий инфратузилмани ривожлантиришда бизнес ва тадбиркорликнинг имкониятлари катта. Бугунги кунда давлат муваффақиятли ижтимоий сиёсатни юритиш билан боғлиқ муаммоларни бартараф этишда ҳокимият, жамоатчилик ва бизнес ўртасидаги ижтимоий шерикчилик самарадорлигини оширишнинг принципиал янги усулларни излашдан ҳамда уларни амалиётга татбиқ этишдан манфаатдор. Зотан, миллий қонунчиликда ижтимоий мажбуриятларни тенг тақсимлашда давлатнинг потенциал шериклари, масалан, тадбиркорларни жалб қилишнинг аниқ механизмлари шакллантирилмоқда. Бунга мисол сифатида бугунги кунда sanoat соҳаларидаги йирик тадбиркорлик субъектларига давлат томонидан берилган ижтимоий солиқ имтиёзлари звезига қўшимча иш ўринлари очилаётганини ва бу орқали минглаб оилаларни камбағалликдан чиқариш назарда тутилганини келтириш мумкин. Бундан ташқари, табиий ресурсларни масъулият билан асраш, фуқаролар учун маданий дам олиш масканларни яратиш, бепул таълим

бериш каби ижтимоий лойиҳаларни эслаб ўтишимиз ўринлидир. Давлат ва бизнеснинг бундай ўзаро ҳамкорлигини изчил ривожлантириш тадбиркорлик субъектларининг ижтимоий масъулиятини тўлақонли шакллантиришига олиб келади. Бизнес учун ижтимоий масалалар бўйича тегишли чора-тадбирларни амалга ошириш аънавий равишда ихтиёрий, деб ҳисобланади, бироқ бугунги кунда ҳатто ривожланган Ғарб давлатларида ҳам ижтимоий масъулият ташаббусларини тадбиркорлик субъектлари учун мажбурий қилиш талаблари ортиб бормоқда.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, Ўзбекистондаги йирик тадбиркорлик субъектлари учун корпоратив ижтимоий масъулият амалиёти у

қадар янгилик ҳисобланмайди. Лекин айна пайтда ижтимоий масъулият тамойилларига амал қилувчи компаниялар кам. Шу боис тадбиркорлик субъектлари фаолиятига ижтимоий масъулиятнинг умумэтироф этилган тамойилларини жорий этиш учун ташқилий-ҳуқуқий механизмларни, турли ижтимоий дастурларга маблағларни ўтказиш учун қулай шарт-шароитларни яратиш ҳаётини зарурат бўлиб қолмоқда.

Ижтимоий масъулият ривожланган ва ривожланаётган давлатлардаги компаниялар фаолиятининг ажралмас қисмига айланди. Чет эл тажрибасига кўра, муваффақиятли бизнеснинг хайрия жамғармалари тизимини ривожлантириш, маданий, спорт, таълим, соғлиқни сақлаш ва

кам таъминланган аҳоли турмуш шароитларини яхшилаш каби ижтимоий дастурларни молиялаштиришда тадбиркорлик субъектлари иштирокини кенгайтириш пировардида жамият фаровонлигини таъминлайди. Шунингдек, ижтимоий масъулиятли бизнес тармоқлар (корхоналар, ишлаб чиқаришлар) ва худудлар жозибадорлигининг асосий омилларидан саналади. Ғарб давлатларида худудларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиши тадбиркорларнинг иштироки билан чамбарчас боғланганини кўришимиз мумкин. Айнан мана шундай ёндашув - ижтимоий масъулият орқали иқтисодий ўсиш ва худудларни барқарор ривожлантириш - Европа Иттифоқини ижтимоий-иқтисодий юксалиши бўйича дастурий ҳужжат сифатида 2000 йилда қабул қилинган Лиссабон стратегиясининг асосини ташкил этади.

Умуман олганда, бизнес билан шуғулланган ҳар қандай компания нафақат фойда кўриш, балки мижозлар фаровонлиги ҳақида ҳам қайғуриши керак, шундангина бизнес ҳам фаровонликка эриша олади. Тадбиркорлик тузилмаларининг ижтимоий масъулиятини шакллантиришда, ижтимоий ҳаётдаги муаммоларни ҳал қилиш учун бизнес вакилларини жалб қилишда давлатнинг мақсадли қўллаб-қувватлаши айна замон талабидир.

УМУМАН ОЛГАНДА, БИЗНЕС БИЛАН ШУҒУЛЛАНДИГАН ҲАР ҚАНДАЙ КОМПАНИЯ НАФАҚАТ ФОЙДА КЎРИШ, БАЛКИ МИЖОЗЛАР ФАРОВОНЛИГИ ҲАҚИДА ҲАМ ҚАЙҒУРИШИ КЕРАК, ШУНДАГИНА БИЗНЕС ҲАМ ФАРОВОНЛИККА ЭРИША ОЛАДИ. ТАДБИРКОРЛИК ТУЗИЛМАЛАРИНИНГ ИЖТИМОЙ МАСЪУЛИЯТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА, ИЖТИМОЙ ҲАЁТДАГИ МУАММОЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШ УЧУН БИЗНЕС ВАКИЛЛАРИНИ ЖАЛБ ҚИЛИШДА ДАВЛАТНИНГ МАҚСАДЛИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШИ АЙНИ ЗАМОН ТАЛАБИДИР.

Очиқ мулоқот майдони

ТУГАЁТГАН ҲАФТАНИНГ ЯКШАНБАСИ МАМЛАКАТИМИЗ ЯНГИ ТАРИХИДА МУҲИМ САНАЛАР ҚАТОРИДАН ЎРИН ОЛИШИ ШУБҲАСИЗ. АРАЛАШ САЙЛОВ ТИЗИМИ АСОСИДА БЎЛИБ ЎТАДИГАН ПАРЛАМЕНТ САЙЛОВЛАРИДА САЙЛОВЧИЛАР КОНСТИТУЦИОН ҲУҚУҚЛАРИДАН ФЙДАЛАНГАН ҲОЛДА ОВОЗ БERAДИЛАР. АЙНИ КУНЛАРДА ПОЁНИГА ЕТАЁТГАН САЙЛОВ КАМПАНИЯСИ ДАВРИДА БАРЧА СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАР АВВАЛ-БОШДАНОҚ ЕТАКЧИЛИК УЧУН КУРАШГА ДАДИЛ КИРИШГАНИ, САЙЛОВЛДИ ТАРҒИБОТ-ТАШВИҚОТ ИШЛАРИНИ ЯНГИ ВА САМАРАЛИ ШАКЛЛАРДА ОЛИБ БОРИШГА ИНТИЛАЁТГАНИ, ЎЗ НАВБАТИДА ХАЛҚИМИЗНИНГ СИЁСИЙ МАДАНИЯТИ АНЧА ФАОЛЛАШГАНИ ҚУВОНАРЛИ, АЛБАТТА.

Халқ демократик партияси ҳам аралаш сайлов тизимида ҳар бир овоз учун кескин кураш кетишини яхши англаган ҳолда электорат ишончини қозониш, уларнинг орзу-истакларини рўёбга чиқаришга хизмат қилувчи, пухта ўйланган таклиф ва ташаббусларни, эзгу ғояларни аҳоли кенг қатламига чуқур етказишга ҳаракат қилмоқда. Партиянинг фикрича, кучли ижтимоий сиёсат - бу давлат ҳамма нарсани муҳтожларга муҳайё қилишини кўзлаб илгари сурилган ғоя эмас, балки ижтимоий мулкчи ҳолатидан қатъи назар, ҳар бир фуқаро устувор ҳуқуқлари амалга ошишида бир хил имкониятга эга бўлиши билан боғлиқ принципиал масалалар.

Шу кунларда Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши ва қўйи тузилмаларида иш янада қизгин тус олган. Халқ вакилликка номзодлар партиянинг Сайловолди дастурини кенг тарғиб этиш баробарида ўзларининг келгуси беш йил учун мўлжалланган аниқ ва умумҳақиятга эга режа-мақсадларини аҳоли билан учрашув ва жонли мулоқотларда баён қилмоқдалар.

Партия дастури мазмун-моҳиятида биринчи навбатда аҳолининг ижтимоий муҳофазага муҳтож, хусусан, камбағал қатламига ургу берилгани, нафақат ҳуқуқлар, балки уларни амалга оширишда имкониятлар тенглиги масаласи изчил кўйилгани тўшунтирилмоқда. Ана шу тадбирларда иштирок этган одамлар ўзларини ўйлантираётган, қийнаётган муаммоларга ечим бўладиган таклиф-ғоялар билан

танишмоқда, қизиқтирган саволларига жавоб олмақда.

“Ҳар бир инсон фаровонлиги учун”, “Ижтимоий давлат учун” – бу жойларда партия томонидан ўтказилаётган тарғибот-ташвиқот тадбирларининг асосий шiori ҳисобланади.

Хусусан, кун кеча Сурхондарё вилояти Олтинсой туманидаги 15-муқоша ва санъат мактабида ташкил қилинган навбатдаги тадбирда Ўзбекистон Халқ демократик партияси Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодлар Наталья Ражапова ва Мавжуда Ҳасанова ҳар бир инсон учун ижтимоий тенглик ва адолат тамойиллари асосида муносиб яшаш шароитини яратиш, ижтимоий тафовутларни камайитириш, муҳтожларга ёрдам бериш, камбағалликни қисқартириш, аҳолини янги иш ўринлари ва кафолатли даромад манбаи билан таъминлаш бўйича партиянинг мақсадларига батафсил тўхталиб ўтишди. Очиг, самимий савол-жавоблар асосида учрашув иштирокчилари номзодлар ва уларнинг дастурлари ҳақида ҳам етарлича маълумотга эга бўлдилар.

ХДПдан халқ депутатлари Қашқадарё вилоят Кенгаши депутатлигига 14-Қизилтепа сайлов округидан номзод Олим Равшановнинг Қамаш туманидаги “Қизилқишлоқ” ҳамда “Чангак” маҳалла фуқаролар йиғинларидаги сайловчилар билан учрашувида эса асосан иқтисодиётда давлатнинг фаол роли ва иштирокини сақлаб қолиш ташаббуси бош мавзу бўлди. Номзод камбағалликни қисқартириш, солиқ қонунчилигини такомиллаштириш

ҳамда банк-кредит соҳасини ривожлантиришда партия стратегик аҳамиятга эга компаниялар устидан давлат назоратини сақлаб қолиши, уларни хусусийлаштиришни қонун даражасида тақиқлаш, ишсизлик бўйича мажбурий ижтимоий сугурта миллий моделини жорий этиш, маҳаллий инвесторларни қўллаб-қувватлаш, шу жумладан, уларга хорижий инвесторлар билан бир хил имтиёзлар бериш, маҳаллий бюджет маблағлари ва хусусий инвестициялар ҳисобига импорт ўрнини босадиган озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик эҳтиёждаги бошқа товарларни ишлаб чиқариш бўйича ҳудудий дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича тушунчалар бериб ўтди.

Айтиш жоизки, бундай мазмундаги учрашув ва мулоқотлар юртимизнинг барча ҳудудларида, ҳар бир туман ва маҳаллалар кесимида изчил давом этмоқда.

Дейлик, Жиззах вилояти Ғаллаорол тумани Маданият марказида ўтган тадбирда партиянинг Сайловолди дастурида мамлакатимизни ҳар томонлама ривожлантиришга, давлат ва жамиятда ижтимоий тенгликни, ижтимоий адолатни кафолатлашга қаратилган ҳақил таклиф-ташаббусларга алоҳида эътибор қаратилган бўлса, Тошкент вилояти Юқори Чирчиқ туманидаги тарғибот тадбирида ХДПнинг дастурий мақсадлари мазмун-моҳиятига кўра “Ўзбекистон – ижтимоий давлат” деган конституциявий тамойилни тўла-тўқис рўёбга чиқаришга хизмат қилиши ҳаётий мисоллар билан асослаб берилди. Аини тадбирда Олий

Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлигига номзод Феруза Раҳматуллаева, шунингдек, вилоят ва туман Кенгашлари депутатлигига номзодлар сайловчиларни ўз дастурлари билан таништирилди.

Кўтаринки руҳдаги тарғибот-ташвиқот тадбирларида номзодлар партия ғоялари, таклиф-ташаббуслари электорат манфаатларига тўла-тўқис ўйғун эканини аҳолига етказмоқда. Халқимизнинг турмуш даражаси ва сифатини ошириш, ижтимоий инфратузилмаларни яхшилаш, жамиятда неқбин кайфиятни барқарор сақлаш билан боғлиқ неки масала бўлса, ҳаммаси номзодларнинг эътиборидан ҳам, ўзаро муҳокама доирасидан ҳам четда қолмаётир. Бинобарин, қайси давлатда қонун лойиҳаларини ишлаб чиқишдан тортиб уларни амалиётга йўналтиришгача бўлган барча жараёнда биринчи галда халқ манфаати устуворлик касб этса, ўша ерда осудалик, фаровонлик ҳукм суради. Ижтимоий барқарорлик ва ижтимоий адолат ҳам айнан шунга боғлиқ.

Сайловолди фаоллик партия номзодлари ва сайловчиларнинг бақир-чақир, танқидий чиқишлари ёхуд партия логотипи ёпиштирилган тарғибот материалларини тарқатиш дегани эмас. Бу ғоявий кураш, аҳоли кенг қатлами билан очиг, шаффоф фикр алмашиш, сайловчиларга онгли танлов учун имконият яратиш демакдир. Ҳозирга қадар ХДП номзодлари томонидан юртимиз ҳудудларида ўтказилган ва ўтказилаётган учрашув-мулоқотлар ана шу имкониятни тақдим этаётгани билан эътирофга лойиқ.

МУАССИС:

О'ЗБЕКИСТОН
ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

O'zbekiston Ovozi

ТАХРИР НАЙ'АТИ:

Ulug'bek INOVATOV

Ulug'bek VAFOYEV

Maqsuda VORISOVA

Qalandar ABDURAHMONOV

Guliston ANNAQILICHEVA

Muslihidin MUHIDDINOV

Hayotxon ORTIQBOYEVA

Toshtemir XUDOYQULOV

Бoш муҳаррир: То'лиқ ТО'РАХОНОВ

МАНЗИЛИМИЗ: 100029, Тошкент, Мустақиллик майдони 5/3

Телефонлар: (71) 239-12-14

Реклама бўлими: (91) 190-19-49. E-mail: uzbovozi@mail.ru

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi

bosmaxonasida chop etildi.

Korxonа manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 8 bosma taboq.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

Navbatchi: Ravshan SHODIYEV
Sahifalovchi: Bekzod ABDUNAZAROV

Г — 1037. 3278 nusxada bosildi.

Nashr ko'rsatkichi — 220.

t — Tijorat materiallari

O'za yakuni —

Topshirilgan vaqti —

1 2 3 4 5 6

Sotuvda kelishilgan narxda

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.